

הדבֵר. הרי ראינו אֶת אֲבֵרָהָם שֶׁרָאָה בְּמִזְלוֹ שְׁלֵא הִיָּה עֵתִיד לִהְיוֹת לוֹ בֶן, וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹצִיאָו הַחוּצָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שם טו) וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הִבֵּט וּגְו'. וּפְרִשׁוּהָ שְׁאֵמֵר לוֹ: צֵא מֵאֲצִטְגְּנִינֹת שְׁלֶךְ, וְהֵעֵלְהוּ לְמַעְלָה מֵהַפְּכָכִים, וְאָמַר לוֹ הִבֵּט נָא הַשְּׁמַיְמָה וּסְפֹר הַפְּכָכִים. עַד כָּאֵן דְּכָרִי רְבוּתִינוּ, וְצָרִיךְ לְפָרֵשׁ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר. בֵּא וְרָאָה, כָּל בְּרִיּוֹת הָעוֹלָם, קִדְּם שְׁנַתְּנָה הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל הִיוּ תְלוּיִים בְּמִזְל, וְאִפְלוּ בְּנֵים חַיִּים וּמְזוֹנוֹת. אֲכַל אַחַר שְׁנַתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, הוֹצִיא אוֹתָם מֵחַיִּים כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, וְזֶה לְמַדְנֹו מֵאֲבֵרָהָם, מִשּׁוּם שֶׁהָיוּ בְּנֵיו עֲתִידִים לְקַבֵּל ה' מֵאֲבֵרָהָם, שְׁהִיא חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תּוֹרָה, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ (שם ב) אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם, בְּה' בְּרֵאָם. אָמַר לְאֲבֵרָהָם: בְּגַלֵּל הֵה' הַזֶּה שְׁנוֹסְפָה לְשִׁמְךָ, הַשְּׁמַיִם תַּחֲתֶיךָ וְכָל הַכּוֹכְבִים וְהַמְּזֻלוֹת שְׁמֵאִירִים בְּה'. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שְׁנֶאֱמַר בָּהּ (שם מז) ה"א לְכֶם זָרַע. וְזָרַעְתֶּם בְּה"א. (שם כא) כִּי בִיִצְחָק יִקְרָא לְךָ זָרַע.

וּמִשּׁוּם זֶה, כָּל הַמְּשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה בְּטַל מְמַנּוֹ חַיִּיב כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, אִם לֹא מֵד אוֹתָהּ פְּדֵי לְקַיֵּם מְצוּוֹתֶיהָ. וְאִם לֹא - כָּאֵלּוּ לֹא הַשְּׁתַדֵּל בָּהּ, וְלֹא בְטַל מְמַנּוֹ חַיִּיב כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. כָּל שְׁפָן עֲמִי הָאָרֶץ שְׁנִמְשָׁלוּ לְבַהֲמוֹת, שְׁכָאֲרוּ עֲלֵיהֶם (דברים כז) אָרוּר שֹׁכֵב עִם כָּל בַּהֲמָה, שְׁלֹא הַתְּבַטְּלוּ מֵהֶם חַיִּיב שֶׁל כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת.

אֲנוֹשׁ כְּחֹצֵר יָמִיו כְּצִיץ הַשְּׂדֵה כִּן יִצִּיץ (תהלים קג) וַנֹּאמֶר בּוֹ (שם לו) נָעַר הָיִיתִי גַם זְקֵנְתִי. אַחַר כֵּן (איוב ג) יָשׁוּב לִימֵי עָלוּמִיו. שְׁאֵילָן שְׁנִקְצָצוּ עֲנָפִים עֲתִיקִים שְׁלוֹ וְצִמְחוּ כְּמוֹ מִקְדָּם בְּשִׁרְשׁוֹ, חָזְרוּ בְּעוֹלָם כְּמִקְדָּם. מֵתוּ זְקֵנִים,

בְּזִכְרוֹתָא תְּלִיָא מְלֵתָא, אֲלֵא בְּמִזְלָא תְּלִיָא מְלֵתָא. וְהָא חֲזִינָא לְאֲבֵרָהָם דְּחֻזָּא בְּמִזְלֵיהּ, דְּלֵא הִנֵּה עֵתִיד לְמַהְוִי לִיָּה בְּרָא, וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִפִּיק לִיָּה לְבְרָא, כְּדִכְתִּיב (בראשית טו) וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הִבֵּט וּגְו'. וַאֲוֹקְמוּהָ, דְאָמַר לִיָּה צֵא מֵאֲצִטְגְּנִינֹת שְׁלֶךְ, וְהֵעֵלְהוּ לְמַעְלָה מֵהַפְּכָכִים, וְאָמַר לוֹ הִבֵּט נָא הַשְּׁמַיְמָה וּסְפֹר הַפְּכָכִים. עַד הֵכָא מְלִין דְּרַבְּבָנ, וְצָרִיךְ לְפָרֵשׁ אֵלּוּן בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר.

תָּא חֲזִי, כָּל בְּרִינֵין דְּעֵלְמָא, קוֹדְם דְּאֵתִיָּהִיבַת אוֹרִיָּיתָא לְיִשְׂרָאֵל, הִוּוּ תְּלִינֵין בְּמִזְלָא, וְאִפְלוּ בְּנֵי חַיִּי וּמְזוּנֵי. אֲכַל בְּתַר דְּאֵתִיָּהִיבַת אוֹרִיָּיתָא לְיִשְׂרָאֵל, אִפִּיק לֵוִין מֵחַיִּיבָא דְּכַכְבֵּיָא וּמְזֻלֵי. וְדֵא אוֹלִיפְנָא מֵאֲבֵרָהָם. בְּגִין דְּהוּוּ עֲתִידִין בְּנֵיו לְקַבֵּל ה' מֵאֲבֵרָהָם, דְּאִיהִי חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תּוֹרָה. דְּאֵתְמַר בָּהּ (בראשית ב) אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם, בְּה' בְּרֵאָם. אָמַר לְאֲבֵרָהָם, בְּגִין הָאִי ה' דְּאֵתוֹסֶף בְּשִׁמְךָ, הַשְּׁמַיִם תַּחֲתֶיךָ, וְכָל כְּכַבְּיָא וּמְזֻלֵי דְנַהֲרִין בְּה'. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְאֵתְמַר בָּהּ (בראשית מז) ה"א לְכֶם זָרַע, וְזָרַעְתֶּם בְּה"א. (בראשית כא) כִּי בִיִצְחָק יִקְרָא לְךָ זָרַע.

וּבְגִין דָּא, כָּל הַמְּשַׁתְּדֵל בְּאוֹרִיָּיתָא, כְּטִיל מְנִיָּה חַיִּיבָא דְּכַכְבֵּיָא וּמְזֻלֵי. אִי אוֹלִיף לָהּ כְּדֵי לְקַיֵּימָא פְּקוּדֵהָ. וְאִם לֹא, כָּאֵלּוּ לֹא אֲשַׁתְּדֵל בָּהּ, וְלֹא כְטִיל מְנִיָּה חַיִּיבָא דְּכַכְבֵּיָא וּמְזֻלֵי. כָּל שְׁפָן עֲמִי הָאָרֶץ דְּאִינוּן אֲתַמְתְּלֵן לְבַעֲיָן. דְּאוֹקְמוּהָ עֲלֵיָּהּ (דברים כז) אָרוּר שׁוֹכֵב עִם כָּל בַּהֲמָה, דְּלֹא אֲתַבְּטְלוּן מִנְהוּן חַיִּיבָא דְּכַכְבֵּיָא וּמְזֻלֵי.

אֲנוֹשׁ כְּחֹצֵר יָמִיו כְּצִיץ הַשְּׂדֵה כִּן יִצִּיץ (תהלים קג) וַאֲתְמַר בֵּיָה, (תהלים לו) נָעַר הָיִיתִי גַם זְקֵנְתִי. לְכַתֵּר (איוב ג) יָשׁוּב לִימֵי עָלוּמִיו. דְּאֵילְנָא דְּאֵתְקַצִּיצוּ עֲנָפִין עֲתִיקִין דִּילֵיָּה, וְצִמְחוּ כְּמִלְקָדְמִין בְּשִׁרְשׁוֹ, אֲהֲדְרוּ בְּעֵלְמָא כְּמִלְקָדְמִין. מֵיתוּ סְבִין, וְאֲתַהֲדְרוּ לְהָאִי עֵלְמָא עוֹלְמִין. וְהֵינֵנוּ רְזָא דְּמַחֲדַשׁ קֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל יוֹם תְּמִיד שְׁנִקְצָצוּ עֲנָפִים עֲתִיקִים שְׁלוֹ וְצִמְחוּ כְּמוֹ מִקְדָּם בְּשִׁרְשׁוֹ,

מעשה בראשית. דמתין אלף בכל יומא ומתחדשין אלף בכל יומא.

ויין ישמח לבב אנוש, (תהלים קד) דא יינא דאורייתא. דהכי סליק יין, כחושבון סו"ד. ומה יי"ן צריף למטהו סתים וחתים, דלא יתנסף לעבודה זרה. אוף הכי צריף למטהו סתים וחתים סוד דאורייתא, וכל רזין דילה, ולא אשפקיין אלא ליראיו. ולא למגנא עבדין פמה פקודין ביין, ומברכין ביה לקודשא בריה הוא, ויין אית ליה תרי גוונין, חיור וסומק, דינא ורחמי, והיינו ב' תוספת ביין. פגוונא דשושנה חיורא וסומקא. חור מסטרא דימינא, סומק מסטרא דשמאלא.

ומאי לבב אנוש, לב הוה ליה למימר. אלא אית לב מסור ללב. ואינון ל"ב אלהים דעובדא דבראשית, ב' מן בראשית, ל' מן לעיני כל ישראל, איהו ל"ב תניינא. דא ל"ב ל"ב (ס"א אינון) שנים ס"ד, חסר תמניא לע"ב, דאיהו ויכלו. אינון שבעה ימי בראשית. תמינא מאי היא. ז' ימי בראשית, עם (בראשית ה) זה ספר תולדות אדם. זה ע"ב, כחושבון ביין.

מאי להצהיל פנים משמן. אינון י"ב פנים, ארבע דאריה, ארבע דשור, ארבע דנשר, (דרי"ע"א) דאינון מיכאל אריה, ארבע אנפין דיליה יהו"ה. ארבע אנפין דשור, ואיהו גבריאל, ואינון יהו"ה. ד' אנפין דנשר, ואיהו נוריאל, ואינון יהו"ה. ואינון ממנו, תחת חס"ד פח"ד אמ"ת, דרגין דתלת אבהן. ואוקמוה רבנו, האבות הן הן המרפכה. וסלקין (ס"א נקודין) נהורין לחשבון יב"ק. ואינון מלף מלף, יהו"ה אהי"ה אדנ"י. סף הכל יב"ק.

רבי שמעון הוה יתיב ולעי כפרשתא דא, אתא לקמיה רבי אלעזר בריה, אמר ליה, נדב ואביהוא מאי

וחזרו לעולם הזה עלמים. וזהו סוד שמחדש הקדוש ברוך הוא בכל יום תמיד מעשה בראשית, שמתים אלף בכל יום, ומתחדשים אלף בכל יום.

ויין ישמח לבב אנוש (תהלים קד) - זה יין התורה. שפך עולה יין, כחשבון סו"ד. ומה יי"ן צריף להיות סתים וחתים שלא יתנסף לעבודה זרה, גם כף צריף להיות סתים וחתים סוד התורה, וכל סודותיה, ולא משקים אותם, רק ליראיו. ולא לחנם עושים פמה מצוות ביין ומברכים בו את הקדוש ברוך הוא. ולמין יש שני גונים - לכן ואדם, דין ורחמים, והיינו ב' תוספת ביין. כמו שושנה לבנה ואדמה. לכן מצד ימין, אדם מצד שמאל.

ומה זה לבב אנוש? לב הנה לו לומר! אלא שיש לב מסור ללב, והם ל"ב אלהים של מעשה בראשית, ב' מבראשית, ל' מלעיני כל ישראל. זהו ל"ב שני. זה ל"ב ל"ב (הס) שנים - ס"ד, חסר שמונה לע"ב, שהוא ויכלו. הם שבעה ימי בראשית. שמיני מהו? שבעה ימי בראשית עם (בראשית ה) זה ספר תולדות אדם.

זה ע"ב כחשבון ביין. מה זה להצהיל פנים משמן? אלו שנים עשר פנים - ארבעה של אריה, ארבעה של שור ארבעה של נשר, שהם: מיכאל אריה, ארבע פנים שלו יהו"ה. ארבע פני שור, והוא גבריאל, והם יהו"ה. ארבע פני נשר, והוא נוריאל, והם יהו"ה. והם ממנים תחת חס"ד פח"ד אמ"ת, דרגות שלשת האבות. ופרשוק רבותינו, האבות הן הן המרפכה. ועולים (נקודים) האורות לחשבון יב"ק. והם מלף מלף, יהו"ה אהי"ה אדנ"י. סף הכל - יב"ק.

רבי שמעון הנה יושב ועוסק בפרשה זו, בא לפניו רבי אלעזר בנו, נדב ואביהוא מה עושים בפנחס? אם פנחס לא הנה בעולם כשמתו, ואחר כף בא לעולם והשלים מקומם - אז